

Tartumaa Arendusseltsi infokiri september 2009

Teie ees on meie elektrooniline infokiri. Infokirja toimetab Kristiina Liimand, Tartumaa Arendusseltsi tegevjuht, tel. 7430088, kristiina.liimand@tas.ee, Vaksali 17A, Tartu. Infokirja sisu aitate kokku seada teie, kui esitate uudised ja teated oma ettevõtmiste kohta tegevjuhile. Infokiri kodulehel www.tas.ee

UUDISED

Mis toimub septembris-oktoobris

- Rakenduskava ja koolituskava ettevalmistamine 11.-12. september
- Tutvumine Rootsi LEADER gruppidega 14.-18. september
- Ettevõtjate ja MTÜde arenguprogrammi seminar 17. september
- Seirekomisjoni koosolek 29. september
- Külalised Hollandi LEADER grupist 07.-10. oktoober
- Võrumaa Partnerluskogu õppereis Tartumaal 08.-09. oktoober
- Saksamaa õppereis 22.-28. oktoober
- Järgmine taotluste esitamise tähtaeg – 02. november

Ülevaade toimunud tegevustest/üritustest

- Lõuna-Eesti õppereis 28.-29. august
- Ettevõtjate ja MTÜde arenguprogrammi õppereis 18.-19. august
- Maapäev Rannu vallas 07.-09. august
- Eestimaa Spordiliidu Jõud suveseminar 05.-06. august
- Eesti LEADER suveseminar 29.-30. juuli

KOOLITUSED JA FONDID

1. UUDISED

1.1. Mis toimub septembris-oktoobris

TASi rakenduskava ja koolituskava 2010 ettevalmistamine 11.-12. september

TASi juhatus tegeleb aktiivselt 2010. aasta tegevuste planeerimisega. 11.-12. septembril toimub 2010. aasta rakenduskava ja koolituskava ettevalmistamine. Peamised valdkonnad, millega tööd tehakse on: TASi arengusuundumused pikaajalises plaanis ja prioriteetid järgmiseks aastaks; koolituskava 2010; koostöö arendamine.

Tutvumine Rootsi LEADER gruppidega 14.-18. september

14.-18. september korraldab Maamajanduse Infokeskus Eesti LEADER tegevusgruppidele õppereisi Rootsi. Õppereisi käigus on kavas tutvuda **Rootsi maaeluvõrgustiku tegevusega** ja külastada kahe LEADER tegevusgrupi piirkonda: **LAG Leader Sjuhård** ja **LAG Västra Skaraborg ning tutvuda seal ellu viidud ja arendamisel olevate projektidega**. Samuti on õppereisi hea võimalus koostöösidemete arendamiseks Tartumaa Arendusseltsi ja LEADER gruppide vahel Rootsis. TASi poolt osalevad tegevjuht Kristiina Liimand ja meetmespetsialist Kaidi Randpõld.

VAATA! Programm http://www.maainfo.ee/index.php?lang=et&page_id=3004

Ettevõtjate ja MTÜde programmi UUENDUSTE OTSINGUL seminar 17. september

Ettevõtjate ja MTÜde arenguprogrammi grupp on väga tegus. Augustis toimunud õppereisil tekkis idee, et programmis osalejad külastavad üksteist ja kaasavad kogu grupi oma toote/teenuse arendamisse. Selline esimene omaalgatuslik kokkusaamine leidis aset 09. septembril Võnnu vallas Jaago talus, kus oma käsitöötalu tööd ja tulevikuplaane tutvustas Inga Talvis.

Järgmine koolituspäev on **17. septembril Alatskivil ja siis tutvustavad kõik programmis osalejad oma ideed, mida nad arendama hakkavad. Ideed analüüsivad – tuues esile tugevusi ja arenguruumi** - Margus Timmo, ettevõtja ja Setomaa Valdade Liidu eestvedaja; Astrid Org, MTÜ Partnerlus võtmekoolitaja; Priit Laineste, Kodukant Tartumaa tegevjuht; Mariina Laineste, Tartu Ärinõuandla MTÜ-de konsultant; Aksel Kivi, ettevõtja ja TASi juhatuse liige.

Seirekomisjoni koosolek 29. september

29. septembril toimub TASi esimene seirekomisjoni koosolek. Seirekomisjoni ülesanne on anda TASile tagasisidet strateegia rakendamise kohta ja teha ettepanekuid edasisteks tegevusteks.

Külalised Hollandi LEADER grupist 07.-10. oktoober

Oktoobri alguses ootame külalisi Hollandi LEADER grupist Oost-Groningen (<http://www.leaderoostgroningen.nl/>). Toimub ringsõit Tartumaal, külastame TASi liikmeid ja jagame oma piirkonna LEADER kogemust. Samuti on eesmärgiks otsida koostööpunkte, mis võiksid tulevikus viia ühiste projektideni. Esialgse infovahetuse põhjal oleme rääkinud võimalikust koostööst noorte ja külakogukondade raames.

Võrumaa Partnerluskogu õppereis Tartumaal 08.-09. oktoober

Oktoobrikuu alguses on Tartumaale külla oodata Võrumaa Partnerluskogu LEADER tegevusgruppi (<http://www.voruleader.ee/>). Külaskäigu eesmärk on vahetada tööalaseid kogemusi. Esimesel päeval tutvutakse meie tegevmeeskonna tööga ja siis suundutakse ringkäigule Peipsiveerde, et näha juba edukalt elluviidud LEADER projekte. Teisel päeval jätkub ringkäik Luunja ja Võnnu vallas, et samuti kohtuda edukate projekti taotlejatega.

Saksamaa õppereis 22.-28. oktoober

22.-28. oktoober toimub TASI õppereis Saksamaale. Külastame Ida-Saksamaal (Saksimaal) asuvate LEADER gruppide piirkondasid. Tutvume omavalitsuste arendusprojektidega energeetika ja turismi vallas ning piirkonna koostöövõrgustikega, kohtume kohalike ettevõtjatega ning saame näha, milliseid tooteid nad arendavad ja kuidas toimib turustamine.

VAATA! Programm <http://www.tas.ee/?d=uudis>

Järgmine taotluste esitamise tähtaeg – 02. november

Tartumaa Arendusselts võtab pidevalt vastu projektitaotlusi. Avatud on kõik 6 meedet:

- 1. Noorte suurema sidususe saavutamine kogukonnaga**
- 2. Kogukondade jätkusuutlikkuse arendamine ja tugevdamine**
- 3. Aukohapõhiste toodete ja teenuste arendamine**
- 4. Väike-ettevõtluse toetamine**
- 5. Puhketegevuste mitmekesistamine ja majandustegevuse keskkonnasäästlikkuse suurendamine**
- 6. Võrgustike arendamine ning teadmiste ja kogemuste vahetus.**

Hindamiskomisjon koguneb novembri lõpus. Projektitaotlused tuleb esitada hiljemalt 02. novembriks 2009.a.

Tartumaa Arendusselts nõustab projektitaotlejaid ja võtab vastu taotlusi E-R kell 9:00-17:00. Kindlasti vajalik etteregistreerumine. Telefon 7430088, mobiiltelefon 53409873 ja e-post kaidi.randpold@tas.ee, tas@tas.ee. Postiaadress on: Vaksali 17A, Tartu 50410.

Meetmete ja taotlemistingimustega saab tutvuda meie kodulehel www.tas.ee

1.2. Ülevaade toimunud üritustest

Kohaliku toidu ja maaelu mitmekesistamise õppereis Lõuna-Eestis

TASI liikmete õppereis toimus **28.-29. august Valga- ja Võrumaal**. Õppereisi eesmärk oli tutvuda ja saada kogemusi selle kohta, kuidas töötab Lõuna-Eesti Toiduvõrgustik (www.let.ee) ning milliseid kohalikel ressurssidel põhinevaid tooteid ja teenuseid arendavad sealsed väike-ettevõtjad. Ühtekokku külastati **13 ettevõtjat**.

Õppisime lõunanaabritelt palju – õppereisist jäid kõlama sellised märksõnad nagu **ühine turundamine, kompetensi kaasamine väljastpoolt oma tegemistesse, koostöö, lugude loomine, mitmekesistamine, oma asi, kindel siht ja usk oma tegemistesse, avatus uutele ideedele, kvaliteet, detailide olulisus, omapära esile toomine**. Nägime, et EDULUGU sünnib seal, kus oma ettevõtmistes just neid aspekte arvestatakse.

VAATA! Kokkuvõte <http://www.tas.ee/?d=uudis> ja **fotod** <http://nagi.ee/photos/kris1313/sets/225465/260793/>

Ettevõtjate ja MTÜde programmi UUENDUSTE OTSINGUL õppereis Jõemaal

18.-19. august toimus ettevõtjate ja MTÜde arenguprogrammi „UUENDUSTE OTSINGUL” õppereis Viljandi- ja Pärnumaal, LEADER grupi Roheline Jõemaa piirkonnas. Õppereisi alustasime Kõpu vallast, kus vallavanem Tõnu Kiviloo tutvustas vallas arendamisel olevat mõisakompleksi, noortekeskust ja rääkis tulevikuplaanist renoveerida kohalik piimameierei ning alustada juustu tootmist. Edasi kulges õppereis Soomaa Rahvusparki südamesse, kus meid võttis vastu Aivar Ruukel ning tutvustas e-turunduse võimalusi ja rääkis meile Soomaa ja Rohelise Jõemaa lugu. Veel külastasime Tori käsitöökoda, Suigu seltsimaja ja Olustvere tähetorni Orion. Õppereisi eesmärk oli õppida märkama külastatud ettevõtmiste eripära ja tugevusi – mis on see, mis teeb mingi toote või teenuse edukaks ning samuti õppida märkama arenguruumi – seda potentsiaali, mida veelgi tõhusamalt annab ära kasutada.

VAATA! [Kokkuvõte õppereisist http://www.tas.ee/?d=uudis](http://www.tas.ee/?d=uudis)

Maapäev Rannu vallas

7.- 9. augustil toimus **Tartumaal Rannus VIII Maapäev**. TAS koos Maamajanduse Infokeskusega juhtis maapäeval LEADER maaettevõtluse töötuba. Töötoas oli üle 50 osalejat, kellega ühiselt võtsime kokku päeva töö tulemusena **MEIE TERA** ehk, mis on maaettevõtluse valdkonnas järgmiste aastate jooksul oluline:

1. KOOSTÖÖ ARENDAMINE ERINEVATE SEKTORITE JA PÕLVKONDADE VAHEL;
2. KOHALIKU TOIDU, KÄSITÖÖ, LOODUSE VÄÄRTUSTAMINE JA OSKUSLIK LUGUDEGA SEOTUD TURUNDAMINE;
3. ETTEVÕTLUSHARIDUS IGAÜHELE ALATES LASTEAIAST.

VAATA! [Kokkuvõte töötoast http://www.tas.ee/?d=uudis](http://www.tas.ee/?d=uudis)

Eestimaa Spordiliidu Jõud suveseminar

5.-6. august osales TAS Eestimaa Spordiliidu Jõud suveseminaril, mis toimus Nõo vallas, Palu Puhkekeskuses. TASi sportlik esindus võttis aktiivselt osa päevakavas olevast spordiprogrammist ja motoks oli, et tähtis ei ole võit vaid osavõtt. Võistkondi oli kokku tulnud üle Eesti. Võistlesime sellistel spordialadel nagu võrkpall, korvpallivisked, lehma lüpsmine jne. Juhatuse liige Nikolai Männik tõi TASile esikoha juhtide võistluses.

Eesti LEADER suveseminar

29.-30. juuli toimus Lätis Salacgrivas Eesti LEADER suveseminar. Seminari korraldas Maamajanduse Infokeskus koostöös Läti maaeluvõrgustiku ja LEADER tegevusgruppidega. Tartumaa Arendusselts tegi seminaril esitluse oma tegemiste kohta.

VAATA! [Programm ja ettekanded http://www.maainfo.ee/index.php?lang=et&page_id=2825](http://www.maainfo.ee/index.php?lang=et&page_id=2825)

KOOLITUSED ja FONDID

Koolitused

5.-9. oktoobril toimuva ettevõtlusnädala raames toimuvad koolitused ja seminarid

Palju häid ja huvitavaid koolitusi/seminare, näiteks: „Kuidas väike-ettevõtte saab kokku hoida raamatupidamiskulude pealt” või „Leidlik turundus raskel ajal” leiad aadressilt http://www.tartu.ee/?lang_id=1&menu_id=1&page_id=16

Liitu Tartu Mentorklubiga

Tartu Ärinõuandla projekt "Tartu Mentorklubi" alustab oktoobris uut hooaega. Klubiüritused toimuvad kord kuus oktoobrist - aprillini õhtupoolsel ajal.

Igal üritusel toimub info- ja koolitusseminar (teemadeks: juhtimine, tootearendus, turundus, müük, finantsjuhtimine, õiguslikud alused, eksport jpm.), mis väikeettevõtjale huvi võiks pakkuda ning vabas vormis arutelud-vestlused, küsimused mentoritele ja koolitajatele.

Loe lähemalt: <http://www.tartu.ee/arinouandla/index.php?id=168&leht=16>

Info tasuta täiend- ja ümberõppekursuste kohta

Infot kutseõppeasutustes toimuvate tasuta täiend- ja ümberõppekursuste kohta on võimalik leida Haridus- ja Teadusministeeriumi koduleheküljelt www.hm.ee/tasutakursused.

Tasuta kursused kutseõppeasutustes ja rakenduskõrgkoolides 2009.a. II poolaastal

Haridus- ja Teadusministeerium on koostanud riikliku koolitustellimuse täiskasvanute tööalasele koolitusele 2009. aasta sügissemestriks. Kursused on mõeldud eelkõige töötavatele inimestele, aga osaleda saavad ka lapsepuhkusel emad, puudega inimesed või muul põhjusel kodus viibivad täiskasvanud, kes soovivad naasta tööturule. Kursustel ei saa osaleda töötuks registreerunud inimesed, neile pakub teenuseid (sh koolitust) Töötukassa.

Loe lähemalt: <http://www.hm.ee/index.php?048404>

Koolitus ettevõtjale tulemuslikust messiturundusest

EAS jätkab eelmisel aastal alustatud ekspordikoolituste sarja. Uus hooaeg algab koolitusega "Kuidas olla messil tulemuslik? Koolitusel saate vastuse järgmistele küsimustele: milline mess valida? kuidas valmistuda messiks? kuidas komplekteerida meeskond? mida teha messiboksis? kuidas planeerida eelarvet? kuidas suhelda klientidega? mis saab pärast messi? kuidas tulemusi analüüsida?"

Loe lähemalt:

http://www.eas.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=3318:koolitus-ettevotjatele-tulemuslikust-messiturundusest&catid=195:ettevotlus&Itemid=738

Fondid

Avatud on Vabaihenduste Fondi sügisene taotlusvoor.

Taotluse esitamise tähtaeg: 15. september 2009.a. kell 16:00

Loe lähemalt: <http://www.oef.org.ee/et/programs/6/>

Kodanikuühiskonna Sihtkapital kuulutas välja sotsiaalse ettevõtluse taotlusvooru.

Taotluse esitamise tähtaeg: 18. november 2009.a. kell 15.00

Loe lähemalt: <http://www.kysk.ee/?s=315>

Infopäev Tartus 17. septembril 2009.a. kell 13:00 Tartu Maavalitsuse saalis.

Registreerumisinfo: <http://www.tartu.ee/arinouandla/index.php?id=173&leht=16>

EAS – Kohaliku omaalgatuse programm

Programmi eesmärgiks on kohalik areng ja piirkondade konkurentsivõime kasv läbi kogukonna kaasamise ja tugevdamise. Taotlused esitatakse projekti elluviimise asukohajärgsesse maavalitsusse.

Taotluse esitamise tähtaeg: 01. oktoober 2009.a. kell 16:30.

Loe lähemalt

http://www.eas.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=629&Itemid=819

Kultuurkapital

Taotlusi saab esitada kultuuri-, spordi-, noorsootöösteks projektideks.

Taotluse esitamise tähtaeg: 20. november 2009.a.

Loe lähemalt: <http://www.kulka.ee/?mid=108>

Klastrite arendamise programm

Klastrite arendamise programmi kaasrahastab Euroopa Regionaalarengu Fond. Programmi eelarve ELi eelarveperioodil 2007-2013 on 70 mln krooni. Toetuse taotlemine toimub tähtajaliste voorudena ja eeltaotluste või täistaotluste esitamise kaudu. Klastritoetuse taotlejaks võib olla Eestis registreeritud äriühing, mis on klatri moodustamist kavandava konsortsiumi liige, samuti MTÜ või sihtasutus.

Eeltaotluse esitamise tähtaeg: 15. oktoober 2009.a.

Loe lähemalt: <http://www.eas.ee/index.php/ettevotjale/ettevotte-arendamine/klastrite-arendamise-programm/uldist>

Kesk-Läänemere programm. Programmi visioon on luua globaalselt tunnustatud, dünaamiline, jätkusuutlik ning konkurentsivõimeline piirkond, mis on atraktiivne äri-tegevusele ja turistidele ning kus inimesed tahavad elada, töötada ja investeerida. Kesk-Läänemere programm keskendub vähemalt kahest liikmesriigist pärit partnerite koostööle kogu programmipiirkonnas (k.a. piirnevad alad), hõlmates Lõuna-Soome ja Eesti INTERREG IIIA ja Skargarden INTERREG IIIA alasid, millele lisanduvad uued piirkonnad Rootsis ja Lätis.

Kolmas taotlusvoor toimub: 15.09 – 15.10.2009.

Loe lähemalt: <http://www.siseministeerium.ee/?id=17666>

Avatud ühiskonna eriprogramm

Avatud Eesti Fond kuulutab välja konkursi kodanikuühendustele, et aidata neil majanduskriisis toime tulla ning edendada avatud ühiskonna põhiväärtusi muutunud oludes.

Loe lähemalt: <http://www.oef.org.ee/et/contest/20090722092810/>

Hasartmängumaksu Nõukogu

Mittetulundusühingutele spordi-, teadus-, haridus-, kultuuri-, laste-, noorte-, pere-, meditsiini-, hoolekandeprojektide ja vanurite ning puuetega inimeste projektide teostamiseks.

NB! Hasartmängumaksu Nõukogust toetuse taotlemise kord on muutunud.

Loe lähemalt: <http://hmn.riik.ee/?id=1065>

Tulekul on loomemajanduse tugistruktuuride toetuse esimene taotlusvoor

EAS avab 15. septembril loomemajanduse tugistruktuuride toetuse esimese taotlusvooru. Uus toetusprogramm loob võimalused loomeinkubaatorite ning piirkondlike ja valdkondlike arenduskeskuste toetamiseks kogumahus 98 miljonit krooni.

Loe lähemalt:

http://www.eas.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=3314:tulekul-loomemajanduse-tugistruktuuride-toetus-&catid=195:ettevotlus&Itemid=738

Avatud on uus Noortefond

Noortefondist saavad oma ideedele toetust taotleda kõik 15-29-aastased Eestis elavad noored. Taotlemiseks ei pea olema ühegi organisatsiooni liige, projekte saab esitada ka üksikisiku või vaba sõpruskonnana.

Loe lähemalt: <http://www.oef.org.ee/et/contest/20090903035502/>

EAS – Avaliku ja kolmanda sektori turismi turundustegevuste toetamine.

Toetatavad tegevused on turismitoodete ja -teenuste tutvustamine sihturgudel, et suurendada Eesti kui reisisihi tuntust.

Loe lähemalt

http://www.eas.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=868:avaliku-ja-kolmanda-sektori-turismi-turundustegevuste-toetamine&catid=160:turism-avaliku-ja-kolmanda-sektori-turismi-turun&Itemid=473

Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise programm ettevõtluskeskkonna arendamise taotluste vastuvõtmine avatud

02.09 alustas EAS taas Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise meetme ettevõtluskeskkonna arendamise taotluste vastuvõttu. Taotlusi võetakse vastu jooksvalt. Meetme raames toetatakse tootmisele ja logistikale suunatud kohaliku ettevõtluskeskkonna infrastruktuuri (juurdepääsuteed, vee- ja kanalisatsioonitrassid, maaparandussüsteemid, välisvalgustus, elektri- ja sideliinid, kütetrassid) arendavaid projekte.

Loe lähemalt: <http://www.eas.ee/index.php/avalikule-ja-mittetulundussektorile/kuelastuskeskkond/piirkondade-konkurentsivoime-tugevdamise-programm-sf-2007-2013/ueldjutt>

Starditoetus on muutunud ettevõtjale atraktiivsemaks ja lihtsamini kättesaadavamaks

Alates 16.augustist 2009 lihtsustasid stardi- ja kasvutoetuse programmi tingimused ja EAS alustab uutel tingimustel taotluste vastuvõtmist. Muutuste kohaselt on edaspidi suuremal hulgal alustavatel ettevõtjatel võimalik kiiremini ning suuremas ulatuses toetust taotleda.

Loe lähemalt:

http://www.eas.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=44&Itemid=443

EAS – arendustöötaja kaasamise toetus

Arendustöötaja kaasamise toetuse eesmärgiks on ettevõtete rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine, mille tulemusena: arendatakse ettevõtetes uusi tooteid, teenuseid, tehnoloogiaid ja protsesse või täiendatakse oluliselt olemasolevaid; suureneb ettevõtete rahvusvaheline turundusvõimekus; areneb ettevõtete ärimudel; paraneb ettevõtete ning teadus- ja arendusasutuste vaheline koostöö. Taotlusi võetakse vastu jooksvalt.

Loe lähemalt

http://www.eas.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=2500&Itemid=1014

KredExi käendusega stardilaen alustavatele ja kuni 2 aastat tegutsenud ettevõtjatele

Loe lähemalt <http://www.kredex.ee/11583>